

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

HOTĂRÂRE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

**a unor prevederi din articolul 25 alin. (1) din Legea nr. 947
din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și din
articolul 10 alin. (1) lit. b) din Legea contenciosului administrativ
nr. 793 din 10 februarie 2000**

*(controlul judiciar al hotărârilor emise de către Consiliul Superior al
Magistraturii în cauzele disciplinare)*

(Sesizarea nr. 148g/2017)

CHIȘINĂU

14 mai 2018

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A
UNOR PREVEDERI DIN LEGEA CU PRIVIRE LA CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
ȘI DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV
(CONTROLUL JUDICIAR AL HOTĂRÂRILOR CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII ADOPTATE ÎN
CAUZELE DISCIPLINARE)

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională, judecând în componența:
Dlui Igor DOLEA, *președinte*,
Dlui Aurel BĂIEȘU,
Dlui Victor POPA,
Dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Ludmila Chihai, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 14 noiembrie 2017
și înregistrată la aceeași dată,
Examinând sesizarea menționată în ședință plenară publică,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând în camera de consiliu,
Pronunță următoarea hotărâre:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii pot fi contestate [...] doar în partea ce se referă la procedura de emitere/adoptare” din articolul 25 alin.(1) din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și a articolului 25 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, ridicată de către dl Gheorghe Muntean, parte în dosarul nr. 3-19/17, aflat pe rolul Curții Supreme de Justiție, reprezentat de către dna avocat Ariadna Suveica.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 14 noiembrie 2017 de un complet de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție (Galina Stratulat, Iurie Bejenaru, Mariana Pitic, Luiza Gafton, Iuliana Oprea, Ala Cobăneanu, Dumitru Mardari, Oleg Sternioală și Ion Druță), în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

3. Autorul excepției de neconstituționalitate a susținut că textul legal contestat din articolul 25 alin. (1) din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, precum și articolul 25 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului sunt contrare articolelor 21, 114 și 115 din Constituție.

4. Prin decizia Curții Constituționale din 15 decembrie 2017 sesizarea a fost declarată admisibilă, fără a prejudeca fondul cauzei.

5. În procesul examinării sesizării, Curtea Constituțională a solicitat opiniile Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova și Guvernului.

6. În ședința plenară publică a Curții, excepția de neconstituționalitate a fost susținută de către dna avocat Ariadna Suveica. Parlamentul a fost reprezentat de către dl Valeriu Kuciuk, șef al Serviciului reprezentare la

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A
UNOR PREVEDERI DIN LEGEA CU PRIVIRE LA CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
ȘI DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV
(CONTROLUL JUDICIAR AL HOTĂRĂRIILOR CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII ADOPTATE ÎN
CAUZELE DISCIPLINARE)

Curtea Constituțională și organele de drept al Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului. Guvernul a fost reprezentat de către dl Eduard Serbenco, Secretar de Stat al Ministerului Justiției.

CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI PRINCIPAL

7. Pe 7 februarie 2017, dl Gheorghe Muntean a depus la Consiliul Superior al Magistraturii o cerere cu privire la demisia sa din funcția de judecător din cadrul Judecătoriei Comerciale de Circumscripție, în conformitate cu articolul 26 alin. (2) din Legea cu privire la statutul judecătorului, din cauza reorganizării instanței judecătorești.

8. Pe 28 martie 2017, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a emis hotărârea nr. 236/12, prin care a dispus eliberarea din funcție a dlui judecător Gheorghe Muntean, în baza articolului 25 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la statutul judecătorului, invocându-se pronunțarea unei hotărâri definitive de condamnare.

9. Pe 12 aprilie 2017, dl Gheorghe Muntean a depus la Curtea Supremă de Justiție o contestație împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, prin care a solicitat anularea hotărârii Consiliului din 28 martie 2017 și obligarea acestuia de a accepta cererea sa de demisie din funcția de judecător. În motivarea contestației sale, dl Gheorghe Muntean a menționat că în privința sa există doar o ordonanță de încetare și de clasare a urmăririi penale, nu o hotărâre de condamnare.

10. Pe 2 noiembrie 2017, dl Gheorghe Muntean, reprezentat de către dna avocat Ariadna Suceica, a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a textului „hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii pot fi contestate [...] doar în partea ce se referă la procedura de emitere/adoptare” din articolul 25 alin. (1) din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și a articolului 25 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și sesizarea Curții Constituționale.

11. La aceeași dată, Curtea Supremă de Justiție a sesizat Curtea Constituțională în vederea soluționării excepției.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

12. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A
UNOR PREVEDERI DIN LEGEA CU PRIVIRE LA CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
ȘI DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV
(CONTROLUL JUDICIAR AL HOTĂRÂRILOR CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII ADOPTATE ÎN
CAUZELE DISCIPLINARE)

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 8 Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

„(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 114 Înfăptuirea justiției

„Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești.”

Articolul 115 Instanțele judecătorești

„(1) Justiția se înfăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii.

(2) Pentru anumite categorii de cauze pot funcționa, potrivit legii, judecătorii specializate.

(3) Înfăptuirea de instanțe extraordinare este interzisă.

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A
UNOR PREVEDERI DIN LEGEA CU PRIVIRE LA CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
ȘI DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV
(CONTROLUL JUDICIAR AL HOTĂRÂRILOR CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII ADOPTATE ÎN
CAUZELE DISCIPLINARE)

(4) Organizarea instanțelor judecătorești, competența acestora și procedura de judecată sunt stabilite prin lege organică.”

13. Prevederile relevante ale Legii nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii sunt următoarele:

Articolul 1
Consiliul Superior al Magistraturii, organ
de autoadministrare judecătorească

„(1) Consiliul Superior al Magistraturii este un organ independent, format în vederea organizării și funcționării sistemului judecătoresc, și este garantul independenței autorității judecătorești.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii exercită autoadministrarea judecătorească.”

Articolul 4
Competența Consiliului Superior al Magistraturii

„[...]

(3) Întru exercitarea funcțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii are următoarele competențe în domeniul respectării disciplinei și eticii judecătorilor:

[...]

b) examinează contestațiile hotărârilor emise de colegiul disciplinar;

[...].”

Articolul 25
Contestarea hotărârilor
Consiliului Superior al Magistraturii

„(1) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii pot fi contestate, la Curtea Supremă de Justiție, de orice persoană interesată, în termen de 15 zile de la data comunicării, doar în partea ce se referă la procedura de emitere/adoptare. [...].”

[în redacția anterioară Legii nr. 253 din 1 decembrie 2017]

14. Prevederile relevante ale Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului sunt următoarele:

Articolul 25
Eliberarea judecătorului din funcție

„(1) Judecătorul este eliberat din funcție de organul care l-a numit în cazul:

[...]

g) pronunțării hotărârii definitive de condamnare;

[...].”

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A
UNOR PREVEDERI DIN LEGEA CU PRIVIRE LA CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
ȘI DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV
(CONTROLUL JUDICIAR AL HOTĂRĂRIILOR CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII ADOPTATE ÎN
CAUZELE DISCIPLINARE)

15. Prevederile relevante ale Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 sunt următoarele:

Articolul 10
Competența Curții Supreme de Justiție

„(1) Curtea Supremă de Justiție, în primă instanță:

[...]

b) verifică legalitatea hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii în cazurile prevăzute de lege.

[...].”

Articolul 26
Temeiurile anulării actului administrativ contestat

„(1) Actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care:

- a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii;
- b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței;
- c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

[...].”

16. Prevederile relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale sunt următoarele:

Articolul 6
Dreptul la un proces echitabil

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

[...].”

ÎN DREPT

17. Din conținutul sesizării, Curtea observă că aceasta vizează limitele controlului judiciar efectuat de către Curtea Supremă de Justiție în privința

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A
UNOR PREVEDERI DIN LEGEA CU PRIVIRE LA CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
ȘI DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV
(CONTROLUL JUDICIAR AL HOTĂRÂRILOR CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII ADOPTATE ÎN
CAUZELE DISCIPLINARE)

hotărârilor emise de Consiliul Superior al Magistraturii, în materie disciplinară.

A. ADMISIBILITATEA

18. Prin decizia sa din 15 decembrie 2017, Curtea a verificat dacă au fost întrunite condițiile de admisibilitate ale unei excepții de neconstituționalitate.

19. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și a Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, ține de competența Curții Constituționale.

20. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl Gheorghe Muntean, parte în dosarul nr. 3-19/17, care se află pe rolul Curții Supreme de Justiție, acesta fiind reprezentat de către dna avocat Ariadna Suveica. Sesizarea a fost formulată de către un subiect abilitat cu această competență, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

21. Curtea observă că obiectul excepției de neconstituționalitate este textul „hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii pot fi contestate [...] doar în partea ce se referă la procedura de emiterе/adoptare” din articolul 25 alin. (1) din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și articolul 25 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, care vor fi aplicate la soluționarea cauzei.

22. Având în vedere jurisprudența sa, Curtea reține că teza I a articolului 25 alin. (1) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii a făcut anterior obiectul controlului de constituționalitate. Prin Hotărârea nr. 17 din 2 iulie 2013, § 42, Curtea a subliniat că examinarea procedurii de emiterе/adoptare a hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii de către Curtea Supremă de Justiție trebuie înțeleasă ca o **examinare în drept a acestor hotărâri**. Ea a constatat că sintagma „doar în partea ce se referă la procedura de emiterе/adoptare” nu afectează dreptul la un proces echitabil, fiind conformă cu articolul 20 din Constituție.

23. Hotărârile Curții reprezintă interpretări care se bucură de autoritate, în lumina condițiilor sociale și morale și a nivelului de cunoaștere științifică existente în momentul pronunțării lor. De obicei, ele sunt respectate și invocate de către aceasta în interesele certitudinii juridice și ale evoluției ordonate a jurisprudenței sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Cossey v. Regatul Unit*, 27 septembrie 1990, § 35, sau *Scoppola v. Italia (nr. 3)*, 22 mai 2012, § 94). Totuși, Curtea poate hotărî ulterior că interpretarea pe care a făcut-o în cauzele precedente poate fi dezvoltată sau că există alte motive

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A
UNOR PREVEDERI DIN LEGEA CU PRIVIRE LA CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
ȘI DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV
(CONTROLUL JUDICIAR AL HOTĂRÂRILOR CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII ADOPTATE ÎN
CAUZELE DISCIPLINARE)

incontestabile pentru a-și schimba interpretarea, inclusiv pentru a se asigura că modul în care interpretează Constituția reflectă schimbările sociale și coincide cu condițiile de viață ale prezentului. Așadar, Curtea își va dezvolta abordarea precedentă, având la bază în special cauzele *Tato Marinho Dos Santos Costa Alves Dos Santos Et Figueiredo v. Portugalia*, 21 iunie 2016, și *Ramos Nunes De Carvalho E Sá v. Portugalia*, 21 iunie 2016, judecate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Raționamentele prezente în aceste cauze reprezintă pentru Curte motive incontestabile pentru a-și dezvolta propria jurisprudență, în baza autorității de lucru interpretat pe care o prezintă hotărârile Curții Europene.

24. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că textul legal contestat din articolul 25 alin. (1) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii încalcă articolele 21, 114 și 115 din Constituție.

25. Cu privire la pretinsa încălcare a articolului 21 din Constituție, Curtea menționează că normele contestate nu limitează dreptul fundamental de a fi prezumat nevinovat. Dimpotrivă, articolul 25 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la statutul judecătorului reglementează expres faptul că eliberarea judecătorului din funcție poate avea loc doar în cazul existenței unei hotărâri definitive de condamnare, iar textul legal contestat din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii reglementează doar modalitatea de contestare a hotărârilor Consiliului. Prin urmare, Curtea constată lipsa unei legături de cauzalitate între normele articolului 25 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la statutul judecătorului și articolul 21 din Constituție. Nici articolele 114 și 115 din Constituție nu au vreo legătură directă cu problema de drept ridicată în prezenta cauză.

26. Totuși, în virtutea calității sale de suveran în materie de contencios constituțional, Curtea consideră că este oportună examinarea textului legal contestat prin prisma articolului 20 din Constituție.

27. Articolul 20 alin. (1) din Constituție prevede că orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Cum acest drept este unul relativ, restrângerea sa trebuie să fie, în primul rând, prevăzută de lege.

28. Acest articol trebuie interpretat implicit în baza standardelor stabilite de către Curtea Europeană în materie de acces la un tribunal, din perspectiva articolului 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, așa cum presupune articolul 4, coroborat cu articolul 8 din Constituție. În cazul *Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda* [MC], 19 aprilie 2007, § 62, Curtea Europeană a menționat că, pentru a nu fi incidentă protecția conferită de articolul 6 din Convenție în situația funcționarilor publici, trebuie îndeplinite două condiții. Prima condiție prevede că statul trebuie să fi exclus în mod expres accesul la un tribunal pentru funcția, sau categoria, sau personalul în discuție. A doua condiție stabilește că excluderea trebuie să fie justificată în baza unor motive obiective, în interesul statului. Curtea precizează că, deși judecătorii

nu fac parte din serviciul public în sens strict, ei fac parte din serviciul public în sensul general al expresiei. Judecătorii au responsabilități speciale în materie de administrare a justiției, o sferă în care statul își exercită competențele suverane (a se vedea *Pitkevich v. Rusia* (dec.), 8 februarie 2001).

29. Curtea observă că articolul 25 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nu exclude în mod expres protecția judiciară în legătură cu procedurile disciplinare împotriva judecătorilor (a se vedea, *a contrario, Olujić v. Croația*, 5 februarie 2009). Prin urmare, prima condiție a testului *Eskelinen* nu este îndeplinită. Așadar, articolul 20 din Constituție este aplicabil.

30. Curtea notează că obiectul excepției de neconstituționalitate menționat de autor include numai prevederile articolului 25 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, nu și pe cele ale articolului 10 din Legea contenciosului administrativ. De vreme ce și acest din urmă articol are o legătură directă cu prezenta cauză, Curtea se va pronunța inclusiv în privința constituționalității acestuia.

31. Prin urmare, Curtea consideră că sesizarea nu poate fi respinsă ca inadmisibilă și că nu există niciun alt motiv de sistare a procesului, în conformitate cu prevederile articolului 60 din Codul jurisdicției constituționale. Ea va trece la analiza conformității articolului 25 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și a articolului 10 din Legea contenciosului administrativ cu articolul 20 din Constituție.

B. FONDUL CAUZEI

POSIBILA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 20 DIN CONSTITUȚIE

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

32. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul menționează că controlul hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii se limitează doar la verificarea procedurii de adoptare/emitere a acestora, deși ele pot fi ilegale și din alte motive.

B. Argumentele autorităților

33. În opinia prezentată Curții, Președintele Republicii Moldova a menționat că, prin Hotărârea nr. 17 din 2 iulie 2013, Curtea Constituțională a recunoscut constituțional textul contestat din articolul 25 alin. (1) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii. În consecință, Președintele Republicii Moldova consideră că instanța de contencios constituțional poate dispune sistarea procesului.

34. Parlamentul a menționat, de asemenea, că există o hotărâre cu un obiect similar, în a cărei privință Curtea s-a pronunțat deja.

35. În opinia prezentată Curții, Guvernul a confirmat faptul că articolul 25 alin. (1) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii a făcut obiectul controlului de constituționalitate în trecut. Guvernul a menționat că, în Hotărârea nr. 17 din 2 iulie 2013, Curtea Constituțională a stabilit că examinarea contestațiilor de către Curtea Supremă de Justiție în partea referitoare la procedura de adoptare și emitere, adică în drept, asigură verificarea integrală a echității procedurilor judiciare de care au beneficiat contestatarii la examinarea în fond și permite anularea sau modificarea acestor hotărâri, atunci când este cazul.

C. Aprecierea Curții despre întinderea controlului exercitat de către Curtea Supremă de Justiție în privința hotărârilor contestate ale Consiliului Superior al Magistraturii

36. Curtea subliniază că unul dintre capetele de cerere a reclamantei din cazul *Ramos Nunes De Carvalho E Sá v. Portugalia*, 21 iunie 2016, § 65, caz judecat de către Curtea Europeană, fusese faptul că întinderea controlului exercitat de către Curtea Supremă de Justiție a Portugaliei echivala cu un recurs în „legalitate”, nu cu un control de „plină jurisdicție”. Curtea Supremă de Justiție nu putea reexamina stabilirea faptelor realizată de către Consiliul Superior al Magistraturii din Portugalia, nici nu putea revizui în mod efectiv sancțiunea disciplinară aplicată unui judecător.

37. De asemenea, în cazul *Tato Marinho Dos Santos Costa Alves Dos Santos Et Figueiredo v. Portugalia*, 21 iunie 2016, § 45, reclamanta, judecător, a susținut că instanța supremă portugheză refuzase să reexamineze faptele stabilite de către Consiliul Superior al Magistraturii din Portugalia, invocând principiul neamestecului în competența discreționară a administrației.

38. În *Ramos Nunes De Carvalho E Sá v. Portugalia*, § 83, Curtea Europeană a subliniat că „instanța” pe care o are în vedere articolul 6 § 1 trebuie să aibă competența de a examina toate problemele de fapt și de drept relevante pentru soluționarea litigiului pentru care a fost sesizată. Același articol reclamă ca instanțele să indice în mod suficient motivele pe care se bazează, iar această condiție impune oferirea unui răspuns special și explicit la motivele decisive pentru soluționarea litigiului în discuție (a se vedea, în același sens, *Tato Marinho Dos Santos Costa Alves Dos Santos Et Figueiredo v. Portugalia*, § 50).

39. Curtea subliniază că prevederile articolului 25 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și ale articolului 10 din Legea contenciosului administrativ nu-i conferă Curții Supreme de Justiție competența de a efectua o reexaminare a faptelor stabilite de către Consiliul Superior al Magistraturii, în cauze disciplinare împotriva judecătorilor. Prin urmare, Curtea Supremă de Justiție este împiedicată să examineze probleme care pot fi fundamentale pentru litigiile cu care este sesizată (a se vedea

Oleksandr Volkov v. Ucraina, 9 ianuarie 2013, § 127). Eventualii reclamânți nu au, potrivit legilor incidente, posibilitatea unei reexaminări a faptelor decisive pentru cauza lor, de către Curtea Supremă de Justiție (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Tsfayo v. Regatul Unit*, 14 noiembrie 2006, § 48).

40. Totuși, pentru respectarea standardelor articolului 20 din Constituție, Curtea Supremă de Justiție trebuie să aibă, în materia controlului contestațiilor la hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii, capacitatea de a soluționa problemele cu care se confruntă de o manieră eficientă și de a realiza un control la fel de eficient al cauzelor (a se vedea *Ramos Nunes De Carvalho E Sá v. Portugalia*, § 88).

41. Aceste precizări îi permit Curții să afirme că cerințele pe care le impun dispozițiile legale contestate nu îi conferă un caracter suficient controlului realizat de către Curtea Supremă de Justiție în materia contestațiilor la hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii. Aceeași este concluzia la care a ajuns Curtea Europeană în cazurile *Ramos Nunes De Carvalho E Sá v. Portugalia*, § 89, și *Tato Marinho Dos Santos Costa Alves Dos Santos Et Figueiredo v. Portugalia*, § 56, și pe care Curtea o împărtășește, în prezenta hotărâre.

42. Așadar, controlul a cărui realizare o impun dispozițiile contestate pentru Curtea Supremă de Justiție în materie de contestații ale hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii nu are o întindere suficientă și contravine articolului 20 din Constituție. Prezenta hotărâre nu implică revizuirea hotărârilor Curții Supreme de Justiție deja pronunțate împotriva hotărârilor contestate ale Consiliului Superior al Magistraturii.

Din aceste motive, în baza articolului 140 alin. (2) din Constituție, a articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, precum și a articolelor 6, 61, 62 lit. a) și 68 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. *Se admite parțial* excepția de neconstituționalitate, ridicată de către dl Gheorghe Muntean, parte în dosarul nr. 3-19/17, pendinte la Curtea Supremă de Justiție, fiind reprezentat de către dna avocat Ariadna Suveica.

2. *Se declară neconstituționale* textele:

- „[...] doar în partea ce se referă la procedura de emitere/adoptare” din articolul 25 alineatul (1) din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii;

- „b) verifică legalitatea hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii în cazurile prevăzute de lege” din articolul 10 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A
UNOR PREVEDERI DIN LEGEA CU PRIVIRE LA CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
ȘI DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV
(CONTROLUL JUDICIAR AL HOTĂRĂRIILOR CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII ADOPTATE ÎN
CAUZELE DISCIPLINARE)

3. Până la modificarea textelor de lege declarate neconstituționale, Curtea Supremă de Justiție va efectua un control deplin, în fapt și în drept, în privința hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii care au fost contestate în fața sa.

4. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate în partea referitoare la controlul constituționalității articolului 25 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

5. Prezenta hotărâre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*.

Președinte de ședință

Igor DOLEA

Chișinău, 14 mai 2018
HCC nr. 13
Dosarul nr. 148g/2017